

III Jornada sobre Associacionisme a Girona.

El civisme a les ciutats

Ajuntament de Sant Boi de Llobregat

El treball que desenvolupa l'Ajuntament de San Boi de Llobregat des del Pla de civisme està basat en un model de ciutat on és vol que prevalguin els valors del respecte, el civisme i el bon ús dels espais públics. Parteix de la convicció de que la convivència i el civisme a la ciutat ha de ser un eix estratègic per aconseguir la millora de la qualitat de vida dels ciutadans. Proposa un pla integral per la convivència amb la coresponsabilitat de les diferents Àrees i serveis municipals, de les entitats i ciutadania.

Creiem que aquest model és sostenible i possible, en i des de la implicació i la participació de tots el que és relacionen i formen part de la ciutat. Aquesta participació es concreta en la generació d'espais en els que tots i totes es puguin relacionar, expressar i reflexionar considerant que tots plegats som "art i part" en la construcció de la pròpia ciutat.

Això que sembla una utopia o un eslògan propagandístic és en el nostre municipi una realitat i un projecte viu de ciutat.

La intencionalitat d'aquesta comunicació va encaminada a compartir amb vosaltres de forma molt resumida el recorregut del treball realitzat fins ara.

Punt de partida

Una voluntat política de entendre el civisme com un eix vertebrador de la ciutat treballant transversalment a nivell municipal i en xarxa amb els diferents agents comunitaris. Afavorint un disseny consensuat amb les diferents Àrees i serveis en les prioritats i accions a realitzar on treballar la convivència de forma integral i coordinadament.

Els grans eixos de treball a desenvolupar de manera progressiva són: l'Aplicació de l'ordenança municipal de civisme i convivència ciutadana, la mediació ciutadana, l'aplicació de mesures alternatives educatives (mediació reparadora), el programa d'acció i les xarxes ciutadanes que han de permetre establir vincles estable de relació entre l'administració i els diferents agents local que intervenen.

El foment del civisme des de accions encaminades a generar consciència de participació activa en la creació d'una cultura en el que els valors de la cooperació, la solidaritat, diàleg i la no violència és el nostre punt de partida.

Hem anant creixent en aquesta consciència mitjançant la escolta de les necessitats reals de tots. La qual cosa ha suposat un canvi de mirada del com, quan i com intervenir. Hem preferit treballar conjuntament amb la ciutadania sense receptes, per que considerem que es arribant al fons dels fets, dels problemes, de les dificultats com és transforma la realitat que ens envolta.

Amb quins instruments

L'Ordenança municipal de civisme i convivència ciutadana de la nostra ciutat ens dona un **marc excepcional** per garantir els drets i deures del ciutadans i ciutadanes i alhora emparar el compliment de les normes bàsiques com a garantia del benestar col·lectiu.

La dinamització d'aquests instruments s'agrupen en tres grans **blocs de treball** el quals ens marquen el full de ruta:

- **Aplicació de l'Ordenança de Civisme.** El Ple del dia 15 de maig de 2006, ens marca un compromís en dues direccions (el sancionador i el reparador). S'aprova d'una forma consensuada a nivell polític i social un ordenament que obliga a tothom a considerar les normes bàsiques de convivència i també per altra banda es consolida el compromís d'incorporar dins d'aquest ordenament municipal els mecanismes de garantia que estableix la Carta Europea de Salvaguarda dels Drets Humans, la d'incloure mesures alternatives educatives a les multes i preveure el servei de mediació mitjançant el qual establir espais de gestió positiva del conflicte.
- **Pla d'Acció pel Civisme.** Aquest bloc va dirigit a desenvolupar el projecte aprovat dins el Pla de Civisme per identificar les iniciatives, accions i bones pràctiques que s'han de portar a terme tant per part de L'Ajuntament com de les diverses entitats de la ciutat, donant suport al foment de la convivència i dirigits a promoure els valors democràtics que la fan possible.
- **Xarxes ciutadanes.** Proponent la participació ciutadana com una línia estratègica i fonamental del desenvolupament del projecte des del punt de vista de la prevenció-acció. I és per això que és promou la creació d'espais de treball amb la missió de establir vincles estables de relació entre l'administració i els diferents agents comunitaris que intervenen en el Pla, en especial les organitzacions i la ciutadania

Relat d'una experiència

En aquest sentit volem compartir amb tots vosaltres una experiència que està sent molt gratificant, també un repte, un aprenentatge i una eina de construcció conjunta de convivència amb un grup de joves.

La posada en marxa de la Xarxa "Junts construïm convivència i compartim valors" ha suposat la necessària reflexió, acció i avaluació continua, tant de l'equip d'adults com del col·lectiu de joves que hi participen.

En el 2007 s'obre tímidament un procés, d'escolta, sistematitzant i responant a les necessitats i demandes d'alguns centres educatius, els quals tenien dificultats a l'hora de gestionar els conflictes entre iguals. Ells consideraven que encara que contaven amb uns instruments basats en el compliment d'un reglament, sentien que era insuficient i no del tot educatiu.

El questionament de fons era com hem de fomentar, generar, estimular i promoure els valors de la convivència i la gestió real del conflicte com a eina afavoridora de canvis d'actituds, i que sigui realment efectiu per una gestió positiva de la violència i l'incivisme.

Com potenciar i afavorir la sensibilització i el respecte en el compromís de la Carta dels Drets Humans a la ciutat.

Com ajudar als joves a descobrir l'art de conviure, encara que succeeixen desavinences.

El plantejament i eixos de treball es proposen en tres sentits:

Com educadors en la nostra tasca diària com podem transmetre els valors de la convivència i oferir eines útil pel foment del civisme i la cultura de la pau.

Com oferir als joves espais col·lectius de participació i col·laboració partint del seu propi punt de vista, oferint com a reclam la generació d'espais on poder dir, expressar i poder-ho fer arribar als altres companys i companyes (agents comunitaris pel civisme).

Com a administració com vehiculem aquestes inquietuds i treball comunitari que reverteixi en el bé de tots ja que aquests joves formen part del teixit social de la ciutat.

L'objectiu prioritari, que no fos una intervenció puntual, una campanya, sinó un projecte on poder realitzar un treball estructurat preventiu d'àmbit de ciutat. Un treball conjunt per arribar a la causa i també a les conseqüències dels fets, de les accions. Analitzant i treballant plegats adults i joves en com determinades accions poden afectar als propis joves, a les famílies, als centres educatius i a la ciutat.

Es així com es va gestant, el que avui denominem Xarxa d'educadors i alumnes **Junts construïm convivència i compartim valors.**

Es al novembre de 2009 conjuntament el Pla de Civisme i el Projecte educatiu de ciutat celebren la Jornada de Civisme i convivència en la qual es dedica una tarda sencera a que 176 nois i noies de diferents centre educatius públics i concertats, parlin des de les seves experiències del què i com de la convivència i del seu paper.

Es tractava de donar veu a l'alumnat amb la intencionalitat de que exposessin les conclusions compartides amb altres companys sobre els camins de la construcció del civisme com fonament de la convivència a la ciutat.

Aquesta experiència s'ha anat consolidant en dos sentits per una banda amb l'implicació del professorat responsables dels projectes de convivència als centres i per l'altra amb els alumnes que han estat delegats pel centres en una gran part mediadors escolars.

Durant tot any 2009 tant la xarxa d'alumnes com d'educadors s'ha reunit cada tres mesos amb la finalitat de anar centrant el treball sota el lema **Junts construïm convivència i compartim valors**.

L'objectiu fonamentalment era el de donar suport, protagonisme i responsabilitat als centres en les seves pràctiques de gestió de la convivència i al mateix temps generar una cultura comuna de què parlem quan parlem de convivència.

En cadascun dels Plenaris els alumnes han tingut l'oportunitat, mitjançant dinàmiques participatives, de compartir, proposar, recollir els interessos i les necessitats en relació a la gestió de la convivència.

Aquest any escolar 2010- 2011, ja podem parlar de un **espai estable i consolidat de reflexió – acció** en el que sota el tema central **Propostes per canviar el món**, treballarem els valors de ciutadania i respecte per un mateix i els altres.

L'itinerari de treball es farà des de tres eixos: un mateix, el món de proximitat (família, institut, ciutat) i el món global.

Volem acabar aquesta comunicació amb les paraules de Martí Miquel i Pol:

*Convertim l'espai en què ens lliga la sufrença
en un repte clar
d'amorosa melangia,
Que el desig ens faci forts i més lliures,
no renunciem a cap horitzó.*

*Girona 23 d'octubre de 2010
Ponència Ajuntament de Sant Boi de Llobregat
Pla de Civisme i Servei Municipal de mediació ciutadana*